

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/132/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2717202351
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2717202351.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a sudkýň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Ľuboslava Vanková, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: W. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa rodičov - matka: O. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G., G. XXX/X, zastúpená advokátom: Mgr. Martin Siman, Bratislava, Wolkrova 2, IČO: 50 454 242, a otec: I. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XX, o návrhu starých rodičov: O. C., nar. XX.XX.XXXX a O. C., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom U. XX, obaja zastúpení advokátom: JUDr. Ján Pekar, Skalica, Potočná 191/39, IČO: 34 048 944, za účasti Okresného prokurátora v Skalici, o úpravu styku starých rodičov s maloletým dieťaťom, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Skalica zo dňa 5. mája 2017 č.k. 8P/49/2017-49, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie upravil styk maloletého W. C., nar. XX.XX.XXXX so starými rodičmi O. C., nar. XX.XX.XXXX a O. C., nar. XX.XX.XXXX tak, že starí rodičia sú oprávnení sa s maloletým stretávať každú párnú sobotu v mesiaci od 14.00 hod. do 15.30 hod. za prítomnosti matky, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Rozhodol, že matka maloletého je povinná maloletého W. C., nar. XX.XX.XXXX na styk so starými rodičmi v súdom stanovenom čase riadne a včas pripraviť. O trovách konania rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie odôvodnil s použitím § 25 ods. 5, § 36 ods. 1 Zákona o rodine a § 116 Občianske zákonníka. Vecne rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že je v záujme maloletého dieťaťa W. C., nar. XX.XX.XXXX, aby bol upravený jeho styk so starými rodičmi z otcovej strany, pretože to maloletého obohatí po citovej, zážitkovej, záujmovej a rodinnej stránke, najmä ak v útlom veku absentuje jeho kontakt s otcom, ktorý sa toho času nachádza v ústave na výkon trestu odňatia slobody, preto sa styk maloletého s otcom realizovať nemôže. Samotná skutočnosť, že citové väzby medzi maloletým a starými rodičmi nie sú vytvorené bez ďalšieho neosvedčuje, že nie je v záujme maloletého, aby bol upravený jeho styk so starými rodičmi s otcovej strany. Ak matka nezmení svoj názor na potrebu styku maloletého dieťaťa so starými rodičmi a na to, že ich vplyv môže mať nepochybne pre jeho ďalší rozvoj pozitívny dopad, najviac tým uškodí práve maloletému dieťaťu, ktoré potrebuje stabilné a všestranne stimulujúce výchovné prostredie, ktoré sú mu schopní poskytnúť i starí rodičia, najmä v neprítomnosti ich otca. Súdom upravený styk každú párnú sobotu v mesiaci od 14.00 hod. do 15.30 hod. za prítomnosti matky, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku je určitou adaptačnou fázou, ktorá umožní maloletému, aby si k starým rodičom vytvoril vzájomné citové puto a nemôže v žiadnom prípade narušiť stabilitu výchovného prostredia maloletého

dieťaťa. Starí rodičia žijú v usporiadanom manželskom vzťahu v rodinnom dome v obci U., pričom matka v ich domácnosti po určitý čas aj žila spolu s maloletým dieťaťom a otcom maloletého dieťaťa, teda v tomto čase sa sformoval aj citový vzťah starých rodičov zo strany otca k maloletému dieťaťu. Posúdením všetkých relevantných skutočností súd dospel k záveru, že styk maloletého dieťaťa so starými rodičmi je v súčasnosti bez ďalšieho v záujme maloletého dieťaťa a jeho záujem je v tomto konaní prioritný. Matka stretávanie sa starých rodičov s maloletým dieťaťom neumožňovala, a preto úprava styku vyžaduje stabilizáciu, najmä s prihliadnutím na obmedzené stretávanie sa maloletého s jeho otcom, ktorý má nesporne právo participovať na jeho výchove a tráviť s ním voľný čas, čo mu však v súčasnosti výkon trestu odňatia slobody neumožňuje, preto ich vzájomný vzťah môže ochladnúť, preto prítomnosť jeho rodičov môže výrazne prispieť k vytváraniu vlastnej identity maloletého dieťaťa, ktorá bude pre jeho vývoj veľmi dôležitá. Matka maloletého dieťaťa, ktorá má k nemu najbližšie, pretože sa o neho osobne stará, je povinná pripraviť maloleté dieťa na styk so starými rodičmi a to verbálnym aj neverbálnym prejavom ho v jeho vzťahu k starým rodičom podporovať, aby sa styk maloletého dieťaťa so starými rodičmi mohol realizovať v súlade s právom dieťaťa na zachovanie vzťahov so starými rodičmi, ale aj právom na zachovanie svojej totožnosti a rodinných záväzkov v súlade so zákonom. Je predovšetkým na matke a starých rodičoch, aby svojim správaním, najmä vzájomnou úctou a toleranciou vytvárali pri realizácii styku bezkonfliktné prostredie nevyhnutné pre zdravý vývoj maloletého dieťaťa, ktoré je ešte v útlohu veku, v ktorom citlivo vníma akékoľvek negatívne emócie a pri správnom výchovnom postoji matky sa ich vzájomný vzťah bude upevňovať, čo je jednoznačne v záujme maloletého dieťaťa, aby sa odstránil pocit odcudzenosti medzi maloletým dieťaťom a starými rodičmi, obnovili sa vzájomné citové vzťahy medzi nimi, ktoré sa v budúcnosti budú môcť rozvíjať ako je to obvykle medzi maloletým dieťaťom a starými rodičmi. Nakoľko vek maloletého je veľmi nízky (takmer 1 rok a 4 mesiace) neumožňoval súdu zisťovať názor maloletého, avšak súd v tomto smere vychádzal z Dohovoru o ochrane práv dieťaťa a po zhodnotení všetkých skutočností dospel k záveru, že súdom upravený styk maloletého so starými rodičmi bude na prospech maloletého a v budúcnosti kladne ovplyvní jeho ďalší psychický a fyzický vývoj. Starí rodičia navrhovali úpravu styku v širšom rozsahu, čo súd nepovažoval za dôvodné vzhľadom na nízky vek maloletého dieťaťa, ktoré si musí na starých rodičov ešte zvykať a tento styk upravil v rozsahu 1,5 hodiny každú párnú sobotu, a to za prítomnosti matky z dôvodu, že dieťa vzhľadom na svoj nízky vek nevie reagovať potrebuje svoju matku, na ktorú je citovo naviazané a spoľahnuté. Až po čase, keď maloletý si na starých rodičov zvykne lepšie ich spozná bude možné tento styk rozšíriť. Preto úprava styku maloletého so starými rodičmi tak, ako ju upravil súd je primeraná veku maloletého.

3. Podľa názoru súdu má maloleté dieťa právo poznať a rozvíjať citové väzby nie len so starými rodičmi zo strany matky, ale aj so starými rodičmi zo strany otca. Čo sa týka námietky matky, že úpravou styku maloletého so starými rodičmi bude obmedzený výkon jej rodičovských práv a povinností táto je nedôvodná, pretože súdom upravený rozsah styku nemôže zasahovať do jej rodičovských práv a povinností. Naopak jej prítomnosť pokiaľ bude rešpektovať starých rodičov, s ktorými mala v minulosti podľa vykonaného dokazovania dobrý vzťah môže pri vzájomnej tolerancii a rešpekte mať kladný vplyv najmä na maloleté dieťa, ktoré si následne vytvorí kladný citový vzťah k starým rodičom zo strany otca. V danom prípade je potrebné konštatovať, že záujem maloletého dieťaťa stretávať sa aj so starými rodičmi z otcovej strany prevažuje nad záujmom matky. V neprospech dieťaťa nemôže byť skutočnosť, že vzťahy medzi jeho rodičmi sa zhoršili a nakoniec sa rozišli a matka sa odsťahovala k svojim rodičom. Preto nemôže byť na ujmu maloletého dieťaťa a ani na ujmu jeho vzťahu k starým rodičom zo strany otca, ktorí majú k nemu citový vzťah a chcú ho i naďalej rozvíjať.

4. O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku. veta prvá, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania

5. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie matka prostredníctvom svojho právneho zástupcu a to z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f), g), ktoré odôvodnila tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Z vykonaného dokazovania nevyplýva, že žalobný návrh je v záujme maloletého, pretože súd prvej inštancie záujem maloletého vôbec nezisťoval a k otázke záujmu maloletého nevykonal žiadne relevantné dokazovanie. Za základ zistenia skutkového stavu považoval len vyjadrenia účastníkov a kolízneho opatrovníka so správou o prešetrení pomerov. Posúdenie záujmu maloletého považuje za odbornú otázku z odvetvia pedopsychológie, v rámci ktorej mal súd skúmať predovšetkým osobnostné predpoklady navrhovateľov v smere, či nie je potrebné naopak styk navrhovateľov s dieťaťom vylúčiť, citovú väzbu maloletého k navrhovateľom a najmä skutočnosť, či dieťa vôbec je na starých rodičov citovo naviazané a či prerušenie, resp. odopretie stykov

by mohlo narušiť jeho duševný a citový rozvoj, stabilitu výchovného prostredia a výchovu. Súd prvej inštancie nevykonal relevantné dokazovanie na zistenie ďalšieho podstatného kritéria, teda či úpravu stykov vyžadujú pomery v rodine. Súd prvej inštancie nesprávne interpretoval ust. § 25 ods. 5 Zákona o rodine. Odporkyňa, teda matka v konaní opätovne poukázala na to, že k obmedzeniu rodičovských práv rodičov v zmysle predmetného návrhu môže dôjsť len z dôvodov uvedených v § 38 Zákona o rodine s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa a pomery v rodine, pričom tieto podmienky nie sú splnené. Navrhla preto, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a návrh ako nedôvodný zamietol.

6. K doručenému odvolaniu sa vyjadril okresný prokurátor, starí rodičia maloletého a otec maloletého.

7. Okresný prokurátor poukázal na zákonnú úpravu upravujúcu styk starých rodičov s maloletým dieťaťom a vyjadril názor, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav, posúdil ho podľa správnych zákonných ustanovení Zákona o rodine a zákonným spôsobom vyhodnotil dôkazy, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo za konania najavo. So závermi napadnutého rozhodnutia sa stotožňuje. Má za to, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že je v záujme maloletého W., aby bol upravený styk so starými rodičmi z otcovej strany, pretože ho obohatí po citovej, zážitkovej, záujmovej a rodinnej stránke, najmä ak v útlom veku absentuje jeho kontakt s otcom, ktorý je toho času vo výkone trestu odňatia slobody a ich vzájomný styk je z toho dôvodu sporadický. Samotná skutočnosť, že citové väzby medzi maloletým a starými rodičmi nie sú až tak úplne doteraz vytvorené bez ďalšieho neosvedčuje, že nie je v záujme dieťaťa, aby bol upravený jeho styk so starými rodičmi. Ak matka nezmení svoj názor na potrebu styku maloletého so starými rodičmi a na to, že ich vplyv môže nepochybne mať pre jeho ďalší rozvoj pozitívny dopad, najviac tým uškodí práve dieťaťu, ktoré potrebuje stabilné a všestranne stimulujúce výchovné prostredie, ktoré sú mu schopní poskytnúť aj starí rodičia, najmä v neprítomnosti jeho otca. Z hľadiska rozsahu úpravy styku starých rodičov s maloletým každú párnú sobotu v mesiaci od 14.00 hod. do 15.30 hod. za prítomnosti matky súd prvej inštancie dostatočne rešpektoval vek a potreby dieťaťa a primerane zohľadnil aj rodičovské práva matky, ktoré jej zo zákona patria. Odvolacia námietka matky, že úpravou styku by boli obmedzené rodičovské práva, je právne irelevantná. Zverením maloletého do osobnej starostlivosti matky a úpravou styku otca s maloletým za situácie, že otec sa s maloletým doposiaľ stretával sporadicky, sú práve otcove rodičovské práva obmedzené. Matka ani v podanom odvolaní nešpecifikovala konkrétne dôvody, na základe ktorých by bolo možno vyslovovať záver o obmedzovaní jej rodičovských práv a povinností. Upravený styk maloletého so starými rodičmi je v súčasnosti bez ďalšieho v jeho záujme a tento záujem je v tomto konaní prioritný. Matka, ktorá je k maloletému osobou najbližšou, pretože sa o neho osobne stará, by mala pripravovať na styk so starými rodičmi a verbálnym aj neverbálnym prejavom ho vo vzťahu k starým rodičom podporovať. Napadnuté rozhodnutie je plne v súlade s ustálenou judikatúrou z danej oblasti úpravy rodinnoprávných vzťahov. K ostatným argumentom matky maloletého uviedol, že sa javí ako presadzovanie jej osobných záujmov a riešenie jej osobných sporov s rodinou otca jej maloletého syna. Návrh na doplnenie dokazovania vo forme vyriešenia odbornej otázky z odvetvia pedopsychológie považuje za neúčelný a v rozpore so záujmami maloletého najmä s ohľadom na jeho vek. Z doterajšieho dokazovania bolo nesporne preukázané, že starí rodičia spĺňajú osobnostné aj materiálne predpoklady na stretávanie sa s maloletým v rozsahu stanovenom súdom prvej inštancie. Akákoľvek citová väzba sa u maloletého bude ešte len vytvárať a formovať, pričom každými neopodstatnenými zásahmi do vzťahu medzi maloletým a jeho starými rodičmi, by mohlo dôjsť k narušeniu stability výchovného prostredia, jeho duševného a citového vývoja. Okrem toho starí rodičia z matkinej strany majú neobmedzený prístup k styku s maloletým, nakoľko matka maloletého s nimi zdieľa spoločnú domácnosť, preto považuje za nedôvodné vytvárať prekážky k stretávaniu sa starých rodičov z otcovej strany, ak na to nie sú relevantné dôvody. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

8. Starí rodičia v písomnom vyjadrení navrhli napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Sú názoru, že posúdenie záujmu maloletého W. na stretávaní sa s nimi nemusí byť posúdené znalcom. Jednoznačne ide o účelové tvrdenia, kde matka dieťaťa aj narušením vzťahu medzi nimi, navrhovateľmi a mal. W., rieši svoj negatívny vzťah voči ich synovi, ktorý je otcom dieťaťa. Je nepochybné, že súd vykonal dostatočné dokazovanie pre to, aby mohol vydať rozhodnutie o úprave ich styku s mal. W.. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že do mesiaca máj 2016 bol ich vzťah s matkou dobrý. Vzájomne spolu komunikovali, chodili vzájomne na návštevy, stretávali sa aj so starými rodičmi mal. W. zo strany matky. Pre dieťa kupovali potrebné veci najmä plienky, pravidelne každý mesiac. Matka v tom čase nemala žiadne výhrady voči tomu, aby jej domácnosť navštevovali a stretli sa tu s maloletým.

Po nedorozumení medzi ňou a ich synom došlo k prerušeniu ich vzájomných vzťahov a po úprave ich vzťahu s matkou a otcom, matka v mesiaci júl 2016 začala bývať v ich rodinnom dome v U.. Tu bývala do konca mesiaca júl 2016 po dobu asi 3 týždňov. Tu síce málo umožňovala stretávanie s W., avšak chodila dieťa kúpať do tej časti bytu, kde bývajú aj oni. Nikdy sa medzi nimi nevyskytli nedorozumenia a to ani po tom, čo z ich domácnosti odišla. Po ich odchode matke posielali SMS správy, zaujímali sa o dieťa, na čo však matka žiadnym spôsobom nereagovala. Matka na súde nepredložila žiadny dôkaz o tom, prečo by nemali mať možnosť stretávať sa s dieťaťom. Otec maloletého je vo výkone trestu odňatia slobody a ani po ukončení výkonu trestu odňatia slobody, vzhľadom na veľmi vážny narušený vzťah medzi ním a matkou dieťaťa nebude po určitú dobu reálne, aby sa s matkou a s maloletým stretával. Je teda nepochybné, že sú splnené podmienky stretávania sa ich ako starých rodičov s mal. W. s poukazom na ust. § 25 ods. 5 Zákona o rodine. Sú názoru, že medzi starými rodičmi a vnukom majú byť vytvorené citové väzby, ktoré nepochybne prispievajú k citovému rozvoju dieťaťa. Samotná okolnosť, že pred rozchodom matky s ich synom, matka bývala u nich v rodinnom dome potvrdzujú, že nie sú žiadne dôvody k tomu, aby im bolo bránené v styku s maloletým. Za nezrozumiteľnú považujú tú časť odvolania matky, kde uvádza, že posúdenie záujmu maloletého na stretávanie sa s nimi považuje za odbornú otázku z odvetvia pedopsychológie, pretože neuviedla žiadne ďalšie konkrétne skutočnosti, ktoré by toto jej tvrdenie potvrdzovali. Matka im umožňovala stretávanie sa s maloletým v čase pred narušením jej vzťahu s ich synom. Bez akýchkoľvek problémov sa nasťahovala matka do ich domu, je teda zrejmé, že nebol preukázaný žiadny dôvod, aby bol vylúčený styk s vnukom. Okrem toho matka má možnosť byť pri styku, teda bude mať možnosť skontrolovať, či a akým spôsobom po dobu určenú súdom sú schopní sa o dieťa riadne postarať. Zároveň uviedli, že vôbec im nie je známe, prečo by ich stretávanie sa s mal. W. malo matku obmedzovať na ich rodičovských právach. K danému tvrdeniu tiež neuviedla žiadne konkrétne skutočnosti, od ktorých by sa malo preukazovať obmedzenie jej rodičovských práv. Navrhli preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

9. K doručenému vyjadreniu navrhovateľov (starých rodičov) matka podala ďalšie vyjadrenie s tým, že trvá na skutočnostiach, ktoré uviedla v odvolaní. Z obsahu vyjadrenia navrhovateľa argumentujú opisom ich vzájomných vzťahov s matkou dieťaťa a opisujú názory, čo je pre dieťa v budúcnosti prospešné. Potvrdila svoj názor, že pre postup súdu v zmysle § 25 ods. 5 Zákona o rodine nie sú a ani neboli splnené a vytvorené podmienky, najmä že takýto postup nevyžaduje situácia v rodine a medzi starými rodičmi a maloletým nie je vytvorený žiadny citový vzťah. Pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (§ 217 ods. 1 veta prvá CSP). Súd teda nemôže rozhodnúť na základe takého stavu, ktorý neexistuje alebo svoje rozhodnutie oprieť o stav, ktorý ešte len v budúcnosti môže nastať.

10. Aj k vyjadreniu okresnej prokuratúry sa matka vyjadrila v tom zmysle, že tvrdenia uvedené vo vyjadrení nemajú základ vo vykonanom dokazovaní a tak je tieto tvrdenia možné hodnotiť len ako subjektívne. Zotrvála na tom, že posúdenie záujmu maloletého je odbornou otázkou, ktorú súd sám nemôže posúdiť a preto mal nariadiť znalecké dokazovanie z odvetvia psychológie. Je nepochybné, že rodinné vzťahy účastníkov sú narušené a vyhrotené najmä odsúdením otca za trestný čin spáchaný proti matke dieťaťa. Nie je preto celkom jasné, z akých podkladov vychádza prokurátor pri hodnotení navrhovateľov a ich osobnostných predpokladov, ak nebol vypracovaný znalecký posudok na posúdenie ich osobnostnej stránky a vzťahu k maloletému. Záverom poukázala na to, že otec bol dňa 04.07.2017 prepustený z výkonu trestu odňatia slobody za trestný čin proti matke maloletého. Od toho času otec neprejavil o maloletého záujem a nevyužil ani súdom určený styk s maloletým. Zotrvála preto na pôvodnom odvolacom návrhu, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a návrh zamietol ako nedôvodný.

11. Aj k tomuto vyjadreniu matky podali vyjadrenie starí rodičia, ktorí zotrvali na svojom predchádzajúcom vyjadrení s tým, že v čase vyhlásenia rozsudku bol skutkový stav jednoznačne ustálený a na základe toho súd vydal rozhodnutie. Nie je teda zrozumiteľné na základe čoho uvádza matka, že súd nemôže rozhodnúť na základe takého stavu, ktorý neexistuje alebo by mohol len v budúcnosti nastať. Berú do úvahy pri svojom návrhu vek maloletého a aj to, že najmä matka bude mať vplyv na psychický a citový vývoj dieťaťa. Pri ich stretávaní s dieťaťom bude vždy matka prítomná. Je teda zrejmé, že bude vidieť akým spôsobom sa o dieťa starajú a či a ako sa vytvára vzájomný vzťah s mal. W.. Upraveným stykom nemôže dôjsť k obmedzeniu rodičovských práv matky, ide o veľmi krátky časový úsek, kedy majú byť možnosť s dieťaťom a matka dieťaťa môže v plnom rozsahu vykonávať svoje rodičovské práva.

12. Vyjadrenie podal aj otec dieťaťa s poukazom na to, že jemu bol upravený styk s mal. W., pričom v rozhodnutí o úprave styku je uvedené, že sa môže stretávať neobmedzene za prítomnosti jeho matky. Napriek tomuto rozhodnutiu o jeho možnosti stretávať sa s mal. W. nie je v súčasnosti možné a najmä vhodné sa stretávať. Dôvodom je skutočnosť, že ak došlo v predchádzajúcom období k jeho stretnutiu s matkou, táto sa vždy snažila vyvolať konflikt. Tak sa stalo aj to, že po jednom z týchto konfliktov bol odsúdený k nepodmienečnému trestu odňatia slobody a bol vo výkone trestu, ktorý vykonal v ÚVV Ilava. Určite by sa chcel podieľať na výchove syna W., ale konanie jeho matky mu v tom bráni. Z týchto dôvodov považuje za vhodné aj nutné, aby bol upravený styk mal. W. s jeho rodičmi. Obaja rodičia mali záujem pomáhať mu pri výchove syna a aj jeho matke. Pomáhali im finančne, kupovali pre syna darčeky. Matka však po určitej dobe začala brániť jeho rodičov v stretávaní sa s W. a keďže s dieťaťom sa nemôže stretávať on, je žiadúce a vhodné, aby bol upravený styk jeho rodičov s maloletým, aby sa mohli podieľať na jeho výchove. Matka sa účelovo snaží brániť takémuto styku a v stretávaní sa so starými rodičmi, pričom by sa mali vytvárať citové väzby medzi starými rodičmi a vnukom. Medzi ním a matkou dieťaťa v minulosti neboli žiadne väčšie nedorozumenia a nie je mu zrejmé, prečo sa bráni styku maloletého s jeho rodičmi. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

13. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 v čase podania odvolania účinného OSP, aktuálne § 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 201 OSP, akt. § 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 201 a § 202 OSP, akt. § 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má základné zákonné náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP, akt. § 127 a § 363 CSP) a preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel k záveru, že odvolanie matky v napadnutej časti úpravy styku nie je dôvodné, v dôsledku čoho je namieste rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny s použitím § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

14. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku v napadnutej časti i celého obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil.

15. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s argumentáciou použitou súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia. Dôvody uvádzané súdom prvej inštancie sú dostatočne jasné a objektívne presvedčivé, zásadne preto postačuje len konštatovať ich správnosť a odvolať sa na ne (§ 387 ods. 2 C.s.p. - prvá časť).

16. Odvolací súd vzhľadom na stotožnenie sa v plnom rozsahu s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a to ako po skutkovej, tak aj po právnej stránke využíva možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Odvolací súd má povinnosť vzhľadom na dodržanie práva na spravodlivý proces, ktorý je chránený čl. 46 ods. 1 Ústavy odpovedať na podstatné a právne významné dôvody odvolania.

17. Ustanovenie § 365 Civilného sporového poriadku (CSP) obsahuje odvolacie dôvody, ktorými možno odvolanie odôvodniť a v zmysle § 380 CSP je odvolací súd viazaný odvolacími dôvodmi.

18. V zmysle Čl. 24 Charty základných práv Európskej únie pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa (ods. 2). Každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom (ods. 3).

19. V zmysle Čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

20. V zmysle Čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

21. V zmysle Čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

22. Podľa § 25 ods. 5 Zákona o rodine (ZoR), ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa použijú primerane.

23. Podľa § 116 Občianskeho zákonníka blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne počítavala ako vlastnú ujmu.

24. V citovanom ustanovení Zákona o rodine zákonodarca v súlade s čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa zakotvil možnosť úpravy styku dieťaťa aj s blízkymi osobami. Dieťa má právo nielen na zachovanie vzťahov so svojimi rodičmi, ale aj právo na zachovanie totožnosti a rodinných záväzkov v súlade so zákonom. Keďže § 25 ods. 5 druhá veta ZoR odkazuje na primerané použitie odsekov 1 až 4, styk dieťaťa s týmito blízkymi osobami môže byť aj predmetom dohody medzi rodičmi podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine. Starí rodičia sú prirodzene blízkymi osobami dieťaťa, súd môže upraviť styk dieťaťa so starými rodičmi len za splnenia oboch podmienok súčasne, t.j. takáto úprava súdnym rozhodnutím musí byť v záujme dieťaťa a zároveň to musia vyžadovať pomery v rodine.

25. Aktuálna právna úprava, ktorá plne rešpektuje záujem dieťaťa ako prvoradé hľadisko, akceptuje, že dieťa môže mať ku svojim starým rodičom alebo iným príbuzným silné citové väzby, tieto osoby mohli pomáhať pri jeho výchove už od malička a dieťa je na nich citovo naviazané a prerušenie stykov s nimi by mohlo narušiť stabilitu výchovného prostredia, jeho duševný a citový rozvoj a pod. Akceptuje sa potreba dieťaťa rozvíjať pozitívne rodinné vzťahy aj so širšou rodinou, s ktorou má citové väzby. Súd však musí prihliadať aj na vek, zdravotný stav a pod. týchto príbuzných. Zároveň musí vziať do úvahy okrem záujmu dieťaťa aj to, že podľa § 30 ods. 1 majú rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa rodičia, ktorí majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným presvedčením. Súd musí so zreteľom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa uvážiť aj jeho názor podľa § 43. Záujem dieťaťa však nie je pri úprave styku s blízkymi osobami jediným kritériom. Druhým podstatným kritériom je to, že tento styk vyžadujú pomery v rodine, ktoré bude žiaduce zisťovať aj v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí. Pri rozhodovaní o rozsahu styku je pritom dôležité zvážiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa: jeho vek, zdravotný stav, vzťah k blízkym osobám, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim, ako aj okolnosti v danom prípade na strane starých rodičov, ich vzájomný vzťah, ich časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a starých rodičov a podobne.

26. Súd prvej inštancie sa riadil vyššie uvedeným a odvolací súd sa s jeho rozhodnutím a dôvodmi, ktoré nepovažuje za potrebné opakovať, stotožňuje.

27. Aj podľa názoru odvolacieho súdu, úprava styku starých rodičov s maloletým v rozsahu 1 a pol hodiny každé 2 týždne s možnosťou prítomnosti matky dieťaťa zohľadňuje všetky aspekty, ktoré vyžaduje citlivý prístup s prihliadnutím na záujem maloletého s prihliadnutím na jeho vek. Ani jeden z odvolacích argumentov matky, nebol spôsobilým na zmenu rozsudku a len je zopakovaním tvrdení matky dieťaťa, s ktorými sa súd v odôvodnení rozsudku dostatočne vysporiadal.

28. K námietke potreby vykonania znaleckého dokazovania odvolací súd uvádza nasledovné:

29. Postup súdu v súvislosti s nariadením znaleckého dokazovania, predpokladom ktorého je potreba odborných vedomostí, sa zatiaľ nejaví žiaducim, keďže žiadne negatívne skúsenosti zo styku starých rodičov s maloletým, matka neuvádza.

30. Postup súdu prvej inštancie je v súlade so základným právom dieťaťa úpravy styku dieťaťa aj s blízkymi osobami a právom na zachovanie totožnosti a rodinných záväzkov a v súlade so zákonom.

31. Súd prvej inštancie v rozhodnutí dôsledne rešpektoval princíp najlepšieho záujmu dieťaťa Jeho rozhodnutie nie je ani v rozpore s čl. 41 Ústavy Slovenskej republiky zo dňa 01.09.1992 (zákon č. 460/1992 Zb.). V článku 41 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky je zakotvené, že podrobnosti o právach

podľa odsekov 1 až 5 tohto článku ustanovuje zákon. Týmto zákonom je práve Zákon o rodine, ktorý neupravuje iba styk rodičov s deťmi, ale aj styk s blízkymi osobami.

32. Dieťa má právo aj na lásku a starostlivosť starých rodičov. Ak matka dieťaťu toto právo upiera, musí štát využiť svoje mocenské oprávnenie a prostredníctvom súdu ako príslušného orgánu zabezpečiť, aby právo maloletého dieťaťa napriek nesúhlasu matky bolo zabezpečené. Odvolaciemu súdu sa zdá dosť nepochopiteľný nekompromisný postoj matky, ktorá bráni styku starých rodičov zo strany otca, ktorí jej pred tým v starostlivosť o maloletého pomáhali a pozná ich vzťah k dieťaťu.

33. Súd prvej inštancie preto správne nerezignoval na úpravu modelu pravidelného stretávania sa maloletého so starými rodičmi, pričom svoje závery náležitým a citlivým spôsobom vysvetlil a tým zodpovedal jednotlivé skutkové a právne otázky tak, ako to vyžadujú procesné pravidlá. Preto námietka o nie dostatočnom odôvodnení napádaného rozhodnutia (bez konkrétnych úvah o vykonaných dôkazoch) bola nedôvodná.

34. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že súdom prvej inštancie upravený styk s maloletým sleduje legitímny cieľ, ktorým je udržiavanie vzťahov maloletého s jeho starými rodičmi, ktorí sú jeho blízkymi osobami.

35. Odvolací súd riadiac sa uvádzaným, preto rozsudok súdu prvej inštancie vrátane závislého výroku o náhrade trov konania (osobitne odvolaním nenapadnutého) podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu vecnej správnosti vo výroku potvrdil.

36. V mimosporových konaniach upravených Civilným mimosporovým poriadkom platí zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ktoré si v konaní platil. Každý z účastníkov si teda sám znáša svoje trovy, ktoré v konaní platil. Civilný mimosporový poriadok pripúšťa výnimky. V prejednávanej veci tak nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z aplikácie ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku. O náhrade trov odvolacieho konania vzhľadom na vyššie uvedené teoretické východiská o nároku na náhradu trov konania, tak odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku v spojení s § 52, § 57 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

37. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).